Міністерство освіти і науки України

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Кафедра архітектурного проектування цивільних будівель і споруд

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан архітектурного факультету
_____**/ О.В. Кащенко /**
«05» червня 2019 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Теорія архітектурного формоутворення

Освітній рівень	третій освітньо-науковий рівень	
Форма навчання	денна, вечірня, заочна	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	Архітектура та містобудування	
Програма навчання	дисципліна самостійного вибору аспіранта	
Обсяг дисципліни	**3,0 кредити ECTS** (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	індивідуальне завдання	
Форми семестрового контролю	залік	

Розробник:

Жовкква Ольга Іванівна, доктор архітектури, професор кафедри архітектурного проектування цивільних будівель і споруд

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Теорія архітектурного формоутворення» є складовою освітньої програми підготовки доктора філософії (третій освітньо-науковий рівень) галузі знань 19 «Будівництво та архітектура», спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Дана дисципліна належить до вибіркової частини циклу професійної підготовки «Дисципліни самостійного вибору аспіранта».

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Рік навчання
			2
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
Аудиторні заняття, у т.ч.:	30		30
лекції	10		10
практичні заняття	20		20
Самостійна робота, у т.ч.:	60		60
підготовка до аудиторних занять			40
виконання ІДЗ	12		12
підготовка до заліку			8
Форма підсумкового контролю			залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є: формування професійних знань і навичок концептуального формоутворення у архітектора-науковця

Завдання, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, теоретична та практична підготовка аспірантів з питань:

- Розвиток аналітичних і творчих здібностей у аспірантів й їхня орієнтація на оволодіння середовищним підходом до питань архітектурного формоутворення;
- Засвоєння об’єктивних закономірностей формоутворення архітектурних об’єктів.
- Засвоєння основних професійних методів, прийомів і способів досягнення естетичної виразності проектованих об’єктів.
- Формування власного творчого світогляду майбутнього вченого, архітектора-науковця

Методи навчання: словесний (лекція, пояснення, роз'яснення, розповідь, бесіда, диспут), практичний (проектування, виконання вправ, клаузур), наочний (ілюстрації, демонстрації, презентації), робота з літературою (читання, вивчення, реферування, швидкий огляд, цитування, складання плану, конспектування)

Форми навчання: індивідуальна, групова.

Компетентності аспірантів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Інтегральна Компетентність(ІК)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики
Загальні компетентності (ЗК)	**ЗК01.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; **ЗК10.** Знання предметної області та розуміння професійної діяльності;
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	**ФК03.** Здатність до виконання теоретико-методологічних, прикладних і експериментальних досліджень архітектурно-містобудівного середовища, його складових частин і рівнів підпорядкування; **ФК06.** Здатність до розробки і реалізації науково обґрунтованих рекомендацій щодо моделювання та прогнозування розвитку архітектурної діяльності, процесів і явищ в архітектурі та містобудуванні в цілому; **ФК07.** Здатність застосовувати інноваційні підходи і методи в дослідженні процесів гармонізації архітектурного середовища в їх зв'язку зі сталим розвитком поселень і самоорганізацією їх населення;
Програмні результати навчання	
За загальними та фаховими компетентностями	**ПР04.** Мати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну доброчесність, повагу різноманітності та мультикультурності. **ПР10.** Вміння використовувати методи комплексного дослідження, основні поняття, що стосуються архітектурної типології; **ПР13.** Вміння формувати і застосовувати інноваційні методи, принципи та прийоми при утворенні нового середовища та при реконструкції архітектурних об'єктів;

4. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

№ п/п	Назва тем	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна
Змістовний модуль 1. ***Введення в теорію архітектурного формоутворення***				
1	Тема 1. Основні поняття та терміни в теорії архітектурного формоутворення. Найважливіші складові теорії архітектурного формоутворення	1	–	4
2	Тема 2. Завдання теорії архітектурного формоутворення	-	4	2
3	Тема 3. Історична еволюція архітектурного формоутворення	1	-	2
	Разом за змістовним модулем 1	2	4	8
Змістовний модуль 2. ***Об'єктивні основи народження сучасної теорії архітектурної форми***				
1	Тема 1. Нове мислення та перші наукові обґрунтування архітектурної форми	1	-	4
2	Тема 2. Трансформація понять «корисність»-«міцність»-«краса» на початку XX ст.	-	4	2
3	Тема 3. «Постмодернізм» 1970-90х р.р. – ознака кризисних явищ у художній культурі другої половини XX ст.	1	-	2
	Разом за змістовним модулем 2	2	4	8
Змістовний модуль 3. ***Сучасні напрямки розвитку та перспективи теорій концептуального формоутворення у XXI ст.***				
1	Тема 1. Діалектика проекційного та алгоритмічного методів архітектурного проектування	1	-	4
2	Тема 2. Початок XXIст. та новітні технології архітектурного моделювання	-	4	2
3	Тема 3. Різновиди алгоритмічного формоутворення	1	-	2
	Разом за змістовним модулем 3	2	4	8
Змістовний модуль 4. ***Архітектурна форма і довкілля***				
1	Тема 1. Архітектурна форма та оточення. Категорії архітектурної форми	1	-	4

2	Тема 2. Контекстуальний підхід в архітектурному формоутворенні	-	4	2
3	Тема 3. Об'єктивні властивості архітектурної форми	1	-	2
	Разом за змістовним модулем 4	2	4	8
Змістовний модуль 5. ***Основи сучасної теорії архітектурного простору***				
1	Тема 1. Концепція динамічного розвитку і взаємопроникнення архітектурного простору	1	-	2
2	Тема 2. Моделювання внутрішнього архітектурного простору як системи	-	4	4
3	Тема 3. Алгоритм формоутворення функціонально-просторової структури	1	-	2
	Разом за змістовним модулем 4	2	4	8
	Виконання індивідуального завдання	**12**		12
	Підготовка до заліку	**8**		8
	Всього годин:	**10**	**20**	**60**

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№	Тема занять	К-ть годин
1	Загальні положення курсу та його зміст	1
2	Від античної архітектури до епохи класицизму	1
3	Нове мислення та перші наукові обґрунтування архітектурної форми	1
4	Розвиток теорії архітектурного формоутворення в другій половині XX ст.	1
5	Новітні напрямки архітектурного формоутворення. Нові технології, нові перспективи	1
6	Сучасні напрямки архітектурного формоутворення	1
7	Професійна ідеологія культурної та природної екології. Клімат і ландшафт визначальні фактори архітектурного формоутворення	1
8	Художній образ в архітектурі	1
9	Просторове мислення – основа архітектурної триєдності. Концепція динамічного розвитку і взаємопроникнення архітектурного простору	1
10	Моделювання внутрішнього архітектурного простору як системи	1
	Усього годин	**10**

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ:

№	Назва теми	К-ть годин
1	Прийоми і засоби моделювання архітектурного простору, об'ємно-просторової композиції і архітектурної форми.	4
2	Моделювання архітектурного простору, об'ємно-просторової композиції і архітектурної форми	4
3	Міське середовище та його специфічні особливості з точки зору архітектурного формоутворення	4
4	Семінар. Просторове мислення – основа архітектурної триєдності.	4
5	Професійні підходи до розв'язання проблем взаємозв'язку архітектурної форми та функції.	4
	Усього годин:	**20**

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до аудиторних занять	40
2.	Виконання індивідуального завдання	12
3.	Підготовка до заліку	8
	Усього	**60**

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Виконання робочого макету на тему: «Сучасна пам'ятка архітектури з виразним формоутворенням».
Підготовка реферату на тему: «Сучасні тенденції архітектурного формоутворення»

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Усний і письмовий контроль, тестування

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Для оцінки знань аспірантів застосовується рейтингова система оцінювання, що складається з суми балів, одержаних за результатами поточного контролю

(ведення конспекту лекцій, підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань) та підсумкового контролю у вигляді заліку (тестування).

Поточне оцінювання					Індивідуальні завдання	Сума балів
Змістовні модулі						
1	2	3	4	5		
10	10	10	10	10	50	100

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Підручники:

1. Араухо И. Архитектурная композиция / Пер. с исп.М.Г. Бакланова, А. Михе. – М.: Высш. Школа, 1982.
2. Гидион З. Пространство, время, архитеткура/ Сокр. пер. с нем. М.В. Леонене, И.Л. Черня; Науч. ред. и предисл. арх. Д.К. Копелянского. – 3-е изд., испр. – М.: Стройиздат, 1984.
3. Дженкс Ч.А. Язык архитектуры постмодернизма / Пер. с англ. д-ра архит. А.В. Рябушина, М.В. Уваровой; Под ред. д-ра архит. А.В. Рябушина, канд. Искусствоведения В.Л. Хайта. – М.: Стройиздат. 1985.
4. Иконников А.В. Функция, форма, образ в архитектуре. – М.: Стройиздат, 1986.

Навчальні посібники:

1. Черкес Б.С. Архітектура сучасності. Остання третина XX – Початок XXI століть: навч. посібник / Б.С. Черкес, С.М. Лінда. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 384с.
2. Шаповал Н.Г. Основи архітектурного формоутворення: Навч. Посіб .- К.: Основа, 2008. – 448с.: іл.

Методичні роботи:

1. Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Критика сучасних архітектурних теорій»/ П.А. Ричков, Н.В. Лушнікова. – Рівне: НУВГП, 2014. – 34с.
2. Теорія архітектурного формоутворення. Критика архітектури: методичні вказівки./ Поліщук Л.К.– Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. – 77 с.

Додаткова література:

1. Альберти Л.Б. Десять книг о зодчестве / Пер. В. Зубова; Т.1 – М.: Изд-во Всесоюз. Акад. архитектуры, 1935.
2. Гропиус В. Границы архитеткуры / Пер. А.С. Пинскер, В.Р. Аронова, В.Р. Калиша. – М.: Искусство, 1971.
3. Ёдике Ю. История современной архитектуры: Синтез формы, функции и конструкцій / Пер. с нем. Д. Аркиной. – М.: Искусство, 1972.
4. Collins P. Changing ideals inmodern architecture: 1750 – 1950. – L.: Faber, 1965.

5. Jancks C. Architecture 2000: predictions and methods. – L.: Studio Vista, 1973.

Інформаційні ресурси, обов'язково http://library.knuba.edu.ua/

РОЗРОБНИК: _____ О.І.Жовква

Гарант освітньої програми _____ Г.Л.Ковальська

Силабус затверджено на засіданні кафедри
Архітектурного проектування цивільних будівель і споруд
протокол №16 від «01» 06 2019 року